

**I SZKODA ZWAĆ CZŁOWIEKIEM,
KTO BYDLĘCE ŻYJE. OBRAZ
CZŁOWIEKA EPOKI RENESANSU**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

I szkoda zwać człowiekiem, kto bydlęce żyje. Obraz człowieka epoki renesansu

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

I / 45 minut

Cele. Uczeń:

- przypomina biografię Jana Kochanowskiego;
- określa rolę perswazji w tekście literackim i życiu codziennym;
- wyjaśnia renesansowe rozumienie kategorii godności;
- przedstawia koncepcję człowieka w pieśniach;
- odczytuje problemy poruszane w tekstach.

Metody/techniki/formy pracy:

- metoda problemowa,
- analiza interpretacyjna tekstu literackiego;
- indywidualna, grupowa;
- praca z całym zespołem klasowym.

Środki dydaktyczne:

- tekst G. Pico della Mirandoli *O godności człowieka* (<http://hamlet.edu.pl/renesans-manifesty>);
- *Pieśń XIX* J. Kochanowskiego (http://staropolska.pl/renesans/jan_kochanowski/piesni/piesni_45.html).

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna: Nauczyciel prosi uczniów, aby przypomnieli elementy z biografii Jana Kochanowskiego, które świadczą o tym, jaki był człowiek renesansu. Nauczyciel pyta, czym jest perswazja, jaką rolę pełni w życiu codziennym.

Część właściwa: Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Czytają tekst *Pieśni XIX* (http://staropolska.pl/renesans/jan_kochanowski/piesni/piesni_45.html). Nauczyciel prosi, aby uczniowie w grupach zbadali, jakie elementy składają się na perswazję tekstu i czemu ona służy. Uczniowie przedstawiają cytaty z utworu, które składają się na język perswazyjny i wskazują jej funkcję. Przedstawiają wniosek o przechodzeniu od ogólnego przedstawienia człowieka do ukazania jego zadań w życiu.

Następnie uczniowie odczytują tekst Mirandoli (<http://hamlet.edu.pl/renesans-manifesty>) i zestawiają go z pieśnią Kochanowskiego, wskazują różnice i podobieństwa w koncepcji człowieka. Tworzą mapę myśli, którą przedstawiają na forum klasy.

Część podsumowująca:

Uczniowie przedstawiają zadania, które stoją przed człowiekiem, tworzą tezę o obrazie człowieka w epoce renesansu. Zapoznają się z tekstem Jana Kochanowskiego *Wykład cnoty* (http://staropolska.pl/renesans/jan_kochanowski/WYKLAD_CNODY.html) i wskazują przykłady postaw, jakimi powinien kierować się człowiek.

Komentarz metodyczny:

Podczas zajęć w grupach należy kontrolować czas, aby uczniowie nie przeznaczili go na luźne rozmowy, a wspólnie poszukiwali rozwiązania problemu. Uczniowie nie tylko badają przesłanie tekstów, ale wskazują na rolę perswazyjną, określają jej znaczenie w życiu codziennym, w szkole, w pracy, potrafią wskazać jej przydatność także na rynku pracy.

Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w zespole, która jest elementem ułatwiającym komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, i odnoszą się do potrzeb rynku pracy. W lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, nauk przyrodniczych, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreslenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej i w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).